

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์

๑. ชั้นตราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ มี ๗ ชั้นตรา ดังนี้

ชั้นที่ ๑	ปฐมดิเรกคุณาภรณ์	(ป.ภ.)
ชั้นที่ ๒	ทุติยดิเรกคุณาภรณ์	(ท.ภ.)
ชั้นที่ ๓	ตติยดิเรกคุณาภรณ์	(ต.ภ.)
ชั้นที่ ๔	จตุตถดิเรกคุณาภรณ์	(จ.ภ.)
ชั้นที่ ๕	เบญจมติเรกคุณาภรณ์	(บ.ภ.)
ชั้นที่ ๖	เหรียญทองดิเรกคุณาภรณ์	(ร.ท.ภ.)
ชั้นที่ ๗	เหรียญเงินดิเรกคุณาภรณ์	(ร.ง.ภ.)

๒. กระบวนการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ มีกฎหมาย
ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ กฎหมายกำหนดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่ง ดิเรกคุณาภรณ์ พ.ศ.๒๕๓๘ ซึ่งมีผลใช้บังคับเป็นกฎหมาย เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๓๘ ดังนั้น กระบวนการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ จึงมีกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

(๑) พระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ พ.ศ.๒๕๓๔

(๒) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่ง ดิเรกคุณาภรณ์ พ.ศ.๒๕๓๘

(๓) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่ง ดิเรกคุณาภรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๙

(๔) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยแบบหนังสือรับรองแสดงผลงานและแบบหนังสือรับรอง แสดงรายการการบริจาคทรัพย์สิน และการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบและกลั่นกรองคุณสมบัติ ของบุคคลที่พึงได้รับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ พ.ศ.๒๕๓๘

(๕) ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราช อิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ให้แก่ผู้นำนิติบุคคลหรือคณะบุคคล ซึ่งกระทำความดี ความชอบกรณีผลงานในการผลักดันให้นิติบุคคลหรือคณะบุคคลบริจาคทรัพย์สินเพื่อสาธารณประโยชน์

(๖) ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดรายชื่อนิติบุคคลที่ส่วนราชการรับรองผลงาน ของผู้กระทำความดีความชอบต่อนิติบุคคลนั้น ๆ ได้ และรายชื่อนิติบุคคลที่สามารถออกหนังสือรับรองแสดง

รายการการบริจาครทรัพย์สินให้แก่นิติบุคคลผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง และหน่วยงานที่เสนอขอพระราชทานตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ พ.ศ.๒๕๓๘

(๗) หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๑๗/ว ๒๗๖ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๓๘ เรื่อง การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ผู้กระทำความดีความชอบอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศ ศาสนา และประชาชน ในวโรกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาประจำปี

(๘) หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ส่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๘/ว(ท) ๑๒๐๕ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ เรื่อง การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์

(๙) หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๗/ว(ท) ๑๐๖๓๐ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๔ เรื่อง การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์

(๑๐) หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ส่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ ๑๓๕๗ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๘ เรื่อง ทหารiorการลงลายมือชื่อในหนังสือรับรองแสดงรายการการบริจาครทรัพย์สิน

(๑๑) หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๘/ว(ท) ๔๒๑๒ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ เรื่อง ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับการพิจารณาการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์

(๑๒) หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๘/ว (ท) ๓๓๕๗ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เรื่อง การประกาศรายชื่อนิติบุคคลตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ พ.ศ.๒๕๓๘

๓. หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และแนวทางในการพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ พ.ศ.๒๕๓๘

๓.๑ ลักษณะการกระทำความดีความชอบอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศ ศาสนา และประชาชน จำแนกได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๓.๑.๑ การกระทำความดีความชอบที่มีผลงานอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศ ศาสนา และประชาชน มีลักษณะ ดังนี้

(๑) มีผลงานดีเด่นหรือเป็นแบบอย่างอันควรแก่การสรรเสริญ หรือ

(๒) เป็นการกระทำที่ฝ่าอันตรายหรือเสี่ยงภัยเพื่อปกป้องชีวิตหรือทรัพย์สินอันเป็นประโยชน์ ต่อสังคม หรือประเทศ

(๓) เป็นผู้นำนิติบุคคลใดคนหนึ่งหรือหลายคน เช่น ประธานกรรมการ กรรมการ กรรมการผู้จัดการ หรือที่ปรึกษาของนิติบุคคล ซึ่งได้กระทำความดีความชอบโดยเป็นผู้มีบทบาทหรือ

ส่วนสำคัญในการสนับสนุน หรือผลักดันให้นิติบุคคลบริจาคทรัพย์สินเพื่อสาธารณประโยชน์ ส่วนราชการ หรือหน่วยงานที่ได้รับประโยชน์อาจพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ผู้นำนิติบุคคลดังกล่าวได้ กรณีนี้ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ได้รับประโยชน์จะต้องมีหนังสือรับรอง และสามารถพิสูจน์ให้เห็นว่าผลงานความดีความชอบที่นำมาเสนอขอพระราชทาน หากมิใช่เพราะบุคคลผู้นั้นแล้ว การบริจาคดังกล่าวจะเป็นไปไม่ได้และที่ประชุมใหญ่ของนิติบุคคลหรือกรรมการบริหารนิติบุคคลนั้นมีมติเห็นควรเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ผู้นำนิติบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ต้องมีหนังสือรับรองหรือรายงานการประชุมของที่ประชุมใหญ่ของนิติบุคคลหรือกรรมการบริหารนิติบุคคลนั้นประกอบการพิจารณาด้วย

(๔) เป็นผู้นำคณะบุคคลจัดกิจกรรมเป็นการเฉพาะกิจ และมีรายได้หรือทรัพย์สินบริจาคเพื่อสาธารณประโยชน์ โดยต้องมีหลักฐานยืนยันว่า ผู้ได้รับการเสนอชื่อขอพระราชทานนั้นเป็นบุคคลสำคัญที่สุด ในการจัดหาและรวบรวมทรัพย์สินด้วยความวิริยะ อุตสาหะสุจริต และปราศจากข้อครหาใด ๆ จนเป็นที่ยอมรับในหมู่คณะผู้ร่วมกิจกรรม และผู้ร่วมบริจาคให้เป็นผู้นำและสมควรขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้

๓.๑.๒ การกระทำความดีความชอบที่เป็นการบริจาคทรัพย์สินเพื่อสาธารณประโยชน์

(๑) เป็นการบริจาคทรัพย์สินเพื่อสาธารณประโยชน์ เช่น เพื่อการศึกษา การศึกษา การสาธารณสุข การแพทย์ การพัฒนาชุมชน การสังคมสงเคราะห์ หรือความมั่นคงของชาติ

(๒) ทรัพย์สินที่บริจาคต้องเป็นของผู้บริจาคหรือผู้บริจาคมีสิทธิบริจาคได้ในนามของตน

๓.๒ เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ เริ่มขอพระราชทานชั้นตราใด และขอได้สูงสุดถึงชั้นตราใด

๓.๒.๑ กรณีการกระทำความดีความชอบที่เป็นผลงาน

การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดิเรกคุณาภรณ์ให้เริ่มต้นขอจากชั้นที่ ๗ เหรียญเงินดิเรกคุณาภรณ์ และให้เสนอขอพระราชทานในชั้นสูงขึ้นหนึ่งชั้นตราตามลำดับจนถึงชั้นที่ ๑ ปฐมดิเรกคุณาภรณ์ เว้นแต่พระราชกฤษฎีกาจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

สำหรับการเสนอขอพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นใดให้แก่ผู้นำนิติบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งกระทำความดีความชอบ ให้พิจารณาตามจำนวนเงินหรือมูลค่าของทรัพย์สินที่บริจาค โดยการเสนอขอแต่ละชั้นตราต้องมีรายการบริจาคทรัพย์สินไม่ต่ำกว่า ๓ เท่าของการบริจาคทรัพย์สิน

๓.๒.๒ กรณีการกระทำความดีความชอบที่เป็นการบริจาคทรัพย์สิน

(๑) การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดิเรกคุณาภรณ์ให้แก่ผู้บริจาคทรัพย์สิน เป็นไปตามมูลค่าของทรัพย์สิน ดังนี้

ชั้น	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่เสนอขอพระราชทาน	มูลค่าทรัพย์สิน
๑	ปฐมดิเรกคุณาภรณ์ (ป.ภ.)	๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป
๒	ทุติยดิเรกคุณาภรณ์ (ท.ภ.)	๑๔,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป
๓	ตติยดิเรกคุณาภรณ์ (ต.ภ.)	๖,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป
๔	จตุตถดิเรกคุณาภรณ์ (จ.ภ.)	๑,๕๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป
๕	เบญจมาดิเรกคุณาภรณ์ (บ.ภ.)	๕๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป
๖	เหรียญทองดิเรกคุณาภรณ์ (ร.ท.ภ.)	๒๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป
๗	เหรียญเงินดิเรกคุณาภรณ์ (ร.ง.ภ.)	๑๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป

(๒) การคำนวณมูลค่าของทรัพย์สินที่บริจาคใช้หลักเกณฑ์การคำนวณมูลค่าของทรัพย์สินที่บริจาค ดังนี้

- การบริจาคที่ดิน ให้ถือตามราคาที่เขาพนักงานรับรองตามราคาประเมินทุนทรัพย์ เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในขณะที่รับบริจาค
- การบริจาคเงินตราต่างประเทศ ให้คำนวณเป็นเงินไทยตามอัตราแลกเปลี่ยน ณ เวลาและสถานที่ที่รับบริจาค
- การบริจาคทรัพย์สินอื่นนอกจากข้างต้นและเงินตรา ให้ถือตามราคาตลาดของทรัพย์สินนั้น ในขณะที่รับบริจาค

(๓) การบริจาคทรัพย์สินที่มีผู้ร่วมบริจาคหลายคน ให้แสดงรายละเอียดด้วยว่า ผู้บริจาคแต่ละคนได้บริจาคทรัพย์สินเป็นมูลค่าเท่าใด ในกรณีที่มีได้แสดงรายละเอียดดังกล่าวไว้ให้ถือว่า ผู้บริจาคแต่ละคนได้บริจาคทรัพย์สินเป็นมูลค่าเท่า ๆ กัน

(๔) กรณีผลงานการกระทำความดีความชอบโดยการบริจาคทรัพย์สินที่กระทำในนามนิติบุคคล เกิดจากการสนับสนุนหรือการผลักดันของผู้นำนิติบุคคลมากกว่า ๑ คน และผลงานการกระทำนั้นดีเด่นเป็นประโยชน์ยิ่งแก่ราชการชัดเจนไม่แตกต่างกันให้ถือว่า แต่ละคนมีผลงานเท่ากันและแต่ละคนเสนอขอได้ในสัดส่วนของทรัพย์สินที่เท่ากัน ทั้งนี้ ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ได้รับประโยชน์เป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทาน สรุปลงงานของแต่ละคนให้ชัดเจนตามมาตรา ๑๐ (๑) ของพระราชกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๓๘ ตามสัดส่วนของเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามข้อ ๓.๒.๑

๓.๒.๓ แนวทางการพิจารณาการกระทำความดีความชอบ เพื่อเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์

- (๑) ไม่จำกัดเฉพาะกลุ่มหรือพวก หรือหมู่คณะ
- (๒) ไม่เกิดประโยชน์กับตนเองอย่างเห็นได้ชัด
- (๓) ไม่มีลักษณะเป็นเชิงการค้า ธุรกิจ หรือได้รับผลตอบแทนจากผลงานนั้น ๆ
- (๔) การบริจาคทรัพย์สินเพื่อการศาสนา สถานประกอบการศาสนิกกิจต้องแสดงหลักฐานประกอบว่านำทรัพย์สินไปใช้และก่อให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณะอย่างไร

(๕) ทรัพย์สินที่บริจาคให้แก่ราชการจะนำมาใช้ประกอบการพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ผู้นำนิติบุคคลหรือคณะบุคคลนั้น ต้องเป็นทรัพย์สินที่เห็นได้ว่า สามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์แก่สาธารณชนได้ หากทรัพย์สินที่บริจาคไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณชนหรือเป็นภาระแก่ทางราชการ ห้ามมิให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานใด ๆ นำรายการบริจาดดังกล่าวมาใช้ประกอบการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

(๖) การกระทำความดีความชอบในกรณีบริจาคทรัพย์สิน นิติบุคคลหรือผู้นำนิติบุคคลนั้น ต้องไม่ได้รับประโยชน์โดยชัดแจ้ง ทั้งในทางตรงและทางอ้อมเกี่ยวเนื่องจากการบริจาคทรัพย์สินนั้น เว้นแต่ประโยชน์ของผู้นำนิติบุคคลในด้านสังคม ไม่ถือว่าเป็นข้อจำกัดในการพิจารณา

(๗) ทรัพย์สินที่นิติบุคคลบริจาคให้แก่ราชการ ในกรณีที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายในการบริจาคตามกฎหมาย ให้ผู้บริจาคเป็นผู้รับภาระในส่วนนี้ หากผู้รับบริจาคเป็นผู้รับภาระในส่วนนี้แล้ว จะนำรายการนั้นมาใช้ประกอบการเสนอขอพระราชทานไม่ได้

(๘) กรณีนิติบุคคลที่เป็นผู้บริจาคถูกกล่าวหาว่าหลบเลี่ยงการชำระภาษี หรือดำเนินกิจการที่ผิดกฎหมาย ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่พิจารณาเสนอขอพระราชทานจะรอการพิจารณาขอพระราชทานสำหรับผู้นำนิติบุคคลนั้นไว้ก่อนก็ได้ และกรณีผู้นำนิติบุคคลอยู่ระหว่างถูกดำเนินคดีเกี่ยวกับการหลบเลี่ยงชำระภาษี หรือดำเนินกิจการที่ผิดกฎหมาย ห้ามมิให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานเสนอขอพระราชทานให้แก่ผู้นำนิติบุคคลดังกล่าว

๓.๓ คุณสมบัติของบุคคลที่พึงได้รับการพิจารณาเสนอขอพระราชทาน

คุณสมบัติของบุคคลที่พึงได้รับการพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ จะต้องมีความดีและมีลักษณะต้องห้ามดังนี้ คือ

(๑) มีความประพฤติดี

(๒) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๓) ไม่เคยถูกเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯตามกฎหมายนี้ หรือตามกฎหมายอื่น เว้นแต่ เป็นการต้องส่งคืนเนื่องจากได้รับพระราชทานในชั้นสูงขึ้นไป

๓.๔ กรณีการกระทำความดีความชอบให้แก่นิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจกรรมอันเป็นสาธารณประโยชน์

การกระทำความดีความชอบ กรณีผลงานที่กระทำการบริจาคทรัพย์สินให้แก่มูลนิธิหรือนิติบุคคล ที่มีใช้ส่วนราชการ ต้องกระทำความดีความชอบให้แก่นิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการ อันเป็นสาธารณประโยชน์ที่จะนำมาใช้เสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้ จะต้องเป็นมูลนิธิหรือนิติบุคคล ที่สำนักนายกรัฐมนตรีประกาศกำหนดชื่อในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ มูลนิธิหรือนิติบุคคลดังกล่าวจะเป็นผู้ออกหนังสือรับรองแสดงรายการการบริจาคทรัพย์สิน (ตามแบบหนังสือรับรองที่สำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด) แล้วส่งเรื่องให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบกลับกรองและพิจารณาเสนอขอ

พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๓๘ ต่อไป ซึ่งปัจจุบันสำนักนายกรัฐมนตรีได้ประกาศชื่อมูลนิธิแล้วรวม ๔๐ แห่ง ดังนี้ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๖)

- ๑) มูลนิธิราชสุตา
- ๒) มูลนิธิอานันทมหิดล
- ๓) มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
- ๔) มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุตา
- ๕) มูลนิธิพระดาบส
- ๖) มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
- ๗) มูลนิธิสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก
- ๘) มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
- ๙) มูลนิธิจุฬาภรณ์
- ๑๐) มูลนิธิราชประชาสมาสัยในพระบรมราชูปถัมภ์
- ๑๑) มูลนิธิโรคเรื้อนพุดทง
- ๑๒) มูลนิธิโรคไตแห่งประเทศไทย
- ๑๓) มูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดลในพระบรมราชูปถัมภ์
- ๑๔) มูลนิธิแพथ์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
- ๑๕) ศิริราชมูลนิธิ
- ๑๖) มูลนิธิโรงพยาบาลเลิศสิน
- ๑๗) มูลนิธิโรงพยาบาลราชวิถี
- ๑๘) มูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช
- ๑๙) มูลนิธิโรงพยาบาลตำรวจ
- ๒๐) มูลนิธิรามธิบดี
- ๒๑) มูลนิธิโรงพยาบาลสวนดอก
- ๒๒) มูลนิธิโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
- ๒๓) มูลนิธิเด็กโรคหัวใจในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
- ๒๔) มูลนิธิโรงพยาบาลสงขลานครินทร์
- ๒๕) มูลนิธิโรคมะเร็ง โรงพยาบาลศิริราช
- ๒๖) มูลนิธิชัยพัฒนา
- ๒๗) มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ

- ๒๘) มุลนิธิสายใจไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
- ๒๙) มุลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์
- ๓๐) มุลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์
- ๓๑) มุลนิธิส่งเสริมกิจการเยาวชนในชุมชนแออัดในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
- ๓๒) มุลนิธิอนุเคราะห์คนพิการในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
- ๓๓) มุลนิธิห้วเคี้ยวป่อดีกเชียงต้ง (ป่อดีกต้ง)
- ๓๔) มุลนิธิโรงพยาบาลสงฆ์
- ๓๕) มุลนิธิขาเทียม
- ๓๖) สมาคมสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
- ๓๗) มุลนิธิสิริวัฒนาเซสเซียริในพระบรมราชินูปถัมภ์
- ๓๘) มุลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยาในพระราชูปถัมภ์ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- ๓๙) มุลนิธิธรรมิกชนเพื่อคนตาบอดในประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
- ๔๐) มุลนิธิป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

๔. การออกหนังสือรับรองการกระทำความดีความชอบเพื่อเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์

โดยที่การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นเรื่องสำคัญ และมีระยะเวลาดำเนินการล่วงหน้าได้โดยไม่เร่งด่วน สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีโดยคณะกรรมการพิจารณาการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประจำปี จึงได้มีหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๑๗/ว ๒๗๖ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๓๘ กำชับให้หัวหน้าส่วนราชการตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา ให้มีอำนาจลงนามในหนังสือรับรองและรายการบริจาคทรัพย์สิน หรือรับรองผลงานการกระทำความดีความชอบ เป็นผู้ลงนามรับรองด้วยตนเอง โดยไม่มอบอำนาจให้ผู้อื่นปฏิบัติราชการแทน

๔.๑ กรณีการกระทำความดีความชอบที่เป็นผลงาน

๔.๑.๑ การกระทำความดีความชอบที่เป็นผลงานตามมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ.๒๕๓๘ เพื่อขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ให้หัวหน้าส่วนราชการระดับกองหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองสำหรับส่วนราชการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้าฝ่ายสำหรับรัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองสำหรับสภาวิชาชีพหรือหน่วยงานอิสระ ตามรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี เป็นผู้รับรองผลงาน โดยต้องระบุผลงาน การปฏิบัติงาน และระยะเวลาปฏิบัติ ในหน้าที่ต่าง ๆ ด้วย

๔.๑.๒ การรับรองผลงานการกระทำความดีความชอบที่เป็นผลงานให้แก่ผู้นำของนิติบุคคล หรือคณะบุคคล ให้หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมหรือเทียบเท่า หรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ได้รับประโยชน์หรือเกี่ยวข้องเป็นผู้รับรองผลงาน และให้ผู้นำของนิติบุคคลที่ได้รับการพิจารณาขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์และผู้แทนนิติบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ลงนามผูกพันนิติบุคคลร่วมลงนามพร้อมประทับตราของนิติบุคคลหรือให้ผู้นำของคณะบุคคลที่ได้รับการพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ร่วมลงนามด้วยแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามแบบหนังสือรับรองแสดงผลงานที่สำคัญ เลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำหนด และต้องมีมติของที่ประชุมใหญ่หรือมติของที่ประชุมคณะกรรมการบริหารนิติบุคคลนั้น เห็นควรเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่บุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ จะต้อง มีหนังสือรับรองหรือรายงานการประชุมของที่ประชุมใหญ่ของนิติบุคคลหรือของคณะกรรมการบริหารนิติบุคคลนั้นประกอบการพิจารณาด้วย

๔.๒ กรณีบริจาคทรัพย์สินเพื่อสาธารณประโยชน์

๔.๒.๑ การลงลายมือชื่อรับรองแสดงรายการการบริจาคทรัพย์สินจำแนกตามหน่วยงานที่ได้รับประโยชน์ ดังนี้

ลำดับ	หน่วยงานที่ได้รับประโยชน์ จากการบริจาคทรัพย์สิน	ผู้มีอำนาจลงนาม	
		ไม่เกิน ๕ แสนบาท	เกิน ๕ แสนบาท
๑.	หน่วยงานราชการส่วนกลาง	อธิบดี หรือ หัวหน้าส่วนราชการ ที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม	
๒.	หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค	๑. หัวหน้าส่วนราชการประจำ อำเภอ และ ๒. นายอำเภอแห่งท้องที่ ที่มี การบริจาค	๑. หัวหน้าส่วนราชการ ประจำจังหวัด และ ๒. ผู้ว่าราชการจังหวัด แห่งท้องที่ที่มีการ บริจาค
๓.	หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น (ก) องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล เมืองพัทยา (ข) องค์การบริหารส่วนตำบล หรือ องค์การปกครองท้องถิ่นอื่น	ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล ปลัด อบต. ปลัดเมืองพัทยา แล้วแต่กรณีแห่งท้องที่ ที่มีการบริจาค	ผู้ว่าราชการจังหวัด ยกเว้น กรณีบริจาคให้แก่ อบต. ให้ นายอำเภอ แห่งท้องที่ มีการ บริจาคลงนาม
๔.	กรุงเทพมหานคร	ปลัดกรุงเทพมหานคร	

ลำดับ	หน่วยงานที่ได้รับประโยชน์ จากการบริจาคทรัพย์สิน	ผู้มีอำนาจลงนาม	
		ไม่เกิน ๕ แสนบาท	เกิน ๕ แสนบาท
๕.	รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือ หน่วยงานอื่นของรัฐ	ผู้ว่าการ ผู้อำนวยการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่มีชื่อเรียก อย่างอื่นและมีฐานะเทียบเท่าผู้ว่าการหรือผู้อำนวยการ	
๖.	หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ	เลขาธิการ ผู้ว่าการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเทียบเท่าเลขาธิการ ผู้ว่าการ	
๗.	สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	อธิการบดี	
๘.	สภาอากาศไทย	เลขาธิการสภาอากาศไทย	
๙.	นิติบุคคลที่สำนักนายกรัฐมนตรี ประกาศกำหนดในราชกิจจานุ เบกษา	ผู้แทนนิติบุคคลนั้นและเหรียญกษาปณ์ หรือ ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการเงิน	

๔.๒.๒ ผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อรับรองแสดงรายการการบริจาคทรัพย์สินเพื่อการศาสนา

ลำดับ	เขตพื้นที่บริจาค	ผู้มีอำนาจลงนาม		หมายเหตุ
		ไม่เกิน ๕ แสนบาท	เกิน ๕ แสนบาท	
๑.	การบริจาค ทรัพย์สินให้แก่ ผู้รับในเขตจังหวัด	๑. ผู้อำนวยการสำนักงาน พระพุทธศาสนาจังหวัด และ ๒. นายอำเภอแห่งท้องที่ที่มี การบริจาค	๑. ผู้อำนวยการ สำนักงานพระพุทธ ศาสนาจังหวัด และ ๒. ผู้ว่าราชการจังหวัด แห่งท้องที่ที่มีการ บริจาค	หน่วยรับบริจาค ต้องแสดงหลักฐาน ประกอบว่าได้นำ ทรัพย์สินไปใช้ และก่อให้เกิด ประโยชน์แก่ สาธารณะอย่างใด
๒.	การบริจาค ทรัพย์สินให้แก่ ผู้รับในเขต กรุงเทพมหานคร	๑. ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ และ ๒. ผู้อำนวยการเขตแห่งท้องที่ ที่มีการบริจาค	๑. ผู้อำนวยการ สำนักงานพระพุทธ ศาสนาแห่งชาติ	

หมายเหตุ : เป็นไปตามแนวทางหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ ๑๓๕๗
ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๘ เรื่อง การถือการลงลายมือชื่อในหนังสือรับรองแสดงรายการ
การบริจาคทรัพย์สิน

๔.๒.๓ การบริจาคทรัพย์สินที่มีได้กระทำให้แก่หน่วยงาน แต่เป็นการกระทำเพื่อสาธารณประโยชน์

การกระทำความดีความชอบที่เป็นการบริจาคทรัพย์สินเพื่อสาธารณประโยชน์ที่มีได้กระทำให้แก่หน่วยงาน สามารถออกหนังสือรับรองแสดงรายการการบริจาคทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวต่อไปนี้

ลำดับ	เขตพื้นที่บริจาค	ผู้มีอำนาจลงนาม	
		ไม่เกิน ๕ แสนบาท	เกิน ๕ แสนบาท
๑.	การบริจาคทรัพย์สิน ให้แก่ผู้รับในเขตจังหวัด	๑. หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอที่เกี่ยวข้องมากที่สุด และ ๒. นายอำเภอท้องที่ที่มีการบริจาค	1. หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดที่เกี่ยวข้องมากที่สุด และ ๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ ที่มีการบริจาค
๒.	การบริจาคทรัพย์สิน ให้แก่ผู้รับในเขตกรุงเทพมหานคร	๑. ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมากที่สุด และ ๒. ผู้อำนวยการเขตแห่งท้องที่มีการบริจาค	๑. อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการ ที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรมที่เกี่ยวข้องมากที่สุด

๔.๒.๔ กรณีการรับรองผลงานความดีความชอบของผู้นำนิติบุคคลที่ได้บริจาคทรัพย์สินในนามนิติบุคคล

การรับรองผลงานความดีความชอบที่ผู้นำนิติบุคคลหรือคณะบุคคลที่ได้บริจาคทรัพย์สินในนามนิติบุคคลหรือคณะบุคคลให้ถือปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ พ.ศ.๒๕๓๘ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ โดยใช้แบบหนังสือรับรองตามที่สำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้ในส่วนที่กำหนดให้ผู้ขอพระราชทานเป็นผู้ลงนาม ให้ผู้แทนนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ลงนามผูกพันนิติบุคคลลงนาม พร้อมทั้งประทับตราของนิติบุคคลนั้น

๔.๒.๕ กรณีการกระทำความดีความชอบที่เป็นการบริจาคทรัพย์สินในต่างประเทศ

การกระทำความดีความชอบที่เป็นการบริจาคทรัพย์สินที่กระทำในต่างประเทศ เอกอัครราชทูต หรือกงสุลไทย เป็นผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อในหนังสือรับรองแสดงรายการการบริจาคทรัพย์สิน

๕. หน่วยงานที่เสนอขอพระราชทานและคณะกรรมการพิจารณา และ ตรวจสอบคุณสมบัติ ประวัติ ความประพฤติ การกระทำความดีความชอบและความเหมาะสมของบุคคลที่พึงได้รับการพิจารณาเสนอขอพระราชทาน

๕.๑ หน่วยงานใดเป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ผู้กระทำความดีความชอบ

หน่วยงานที่พิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้แก่ผู้กระทำความดีความชอบ เป็นไปตามตารางดังต่อไปนี้

การกระทำความดีความชอบ	หน่วยงานพิจารณาเสนอขอพระราชทาน
(๑) การกระทำความดีความชอบให้แก่ราชการส่วนกลาง หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ กรุงเทพมหานคร รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ที่เป็นนิติบุคคล หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ	(๑) ราชการส่วนกลาง หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ กรุงเทพมหานคร รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ที่เป็นนิติบุคคล หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ
(๒) การกระทำความดีความชอบให้แก่ราชการส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนท้องถิ่น	(๒) จังหวัดที่ตั้งส่วนราชการส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนท้องถิ่นนั้น
(๓) การกระทำความดีความชอบให้แก่สภาภาษาไทย	(๓) สภาภาษาไทย
(๔) การกระทำความดีความชอบให้แก่นิติบุคคลที่ปรากฏชื่ออยู่ในรายชื่อที่สำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดประกาศในราชกิจจานุเบกษา	(๔) ส่วนราชการที่ได้รับประโยชน์หรือเกี่ยวข้องมากที่สุดในการกระทำความดีความชอบนั้น

อนึ่ง กรณีการกระทำความดีความชอบให้แก่หลายหน่วยงาน ให้หน่วยงานที่ได้รับประโยชน์จากผลงานความดีความชอบมากที่สุด หรือหน่วยงานที่ได้รับบริจาคมามากที่สุดแล้วแต่กรณี เป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทาน

๕.๒ องค์ประกอบของคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่พิจารณาและตรวจสอบคุณสมบัติ ประวัติ ความประพฤติ การกระทำความดีความชอบ และความเหมาะสมของบุคคลที่พึงได้รับการพิจารณาเสนอขอพระราชทาน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

หน่วยงานที่พิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ให้แก่ผู้กระทำความดีความชอบ จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่พิจารณาและตรวจสอบคุณสมบัติ ประวัติ ความประพฤติ การกระทำความดีความชอบ และความเหมาะสมของบุคคล

ที่พึงได้รับการพิจารณาเสนอขอพระราชทาน โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีได้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการไว้ ดังนี้

ส่วนราชการ/หน่วยงาน	ประธาน	กรรมการ
ระดับกรม รัฐวิสาหกิจ/หน่วยงาน ของรัฐ สภาภาษาไทย	<ul style="list-style-type: none"> อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ อธิการบดี ปลัดกรุงเทพมหานคร เลขาธิการสภาภาษาไทย 	<ul style="list-style-type: none"> ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ไม่ต่ำกว่าระดับ ๗ (ข้าราชการระดับชำนาญการหรืออาวุโสขึ้นไป) หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจระดับหัวหน้าฝ่าย ให้กรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่เลขานุการ
ระดับจังหวัด	<ul style="list-style-type: none"> ผู้ว่าราชการจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดหรือข้าราชการไม่ต่ำกว่าระดับ ๗ ให้กรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่เลขานุการ
ระดับกระทรวง	<ul style="list-style-type: none"> ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือ ปลัดกระทรวง หรือ ปลัดทบวง 	<ul style="list-style-type: none"> ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ไม่ต่ำกว่าระดับ ๘ (ข้าราชการระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป) ให้กรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่เลขานุการ

๖. การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่บุคคลบางประเภท

๖.๑ การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ให้แก่ชาวต่างประเทศ

๖.๑.๑ เป็นการขอให้แก่ชาวต่างประเทศที่มีใช้ข้าราชการของต่างประเทศหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การต่างประเทศ หรือลูกจ้างของรัฐบาลไทยตามคราวแห่งความชอบ

๖.๑.๒ กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรมที่ได้รับประโยชน์หรือที่เกี่ยวข้องมากที่สุด เป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทาน

๖.๑.๓ แจ้งกระทรวงการต่างประเทศเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของชั้นตราที่จะเสนอขอพระราชทาน (บ.ภ. - ต.ภ.)

๖.๑.๔ กรณีมีความจำเป็นต้องทาบตามรัฐบาลแห่งประเทศที่ชาวต่างประเทศนั้นถือสัญชาติ ให้กระทรวงการต่างประเทศทาบตามรัฐบาลแห่งประเทศนั้น หากไม่ขัดข้องให้กระทรวง ทบวง กรม หรือ

ให้กระทรวงการต่างประเทศทาบพินิจรัฐบาลแห่งประเทศนั้น หากไม่ขัดข้องให้กระทรวง ทบวง กรม หรือ ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมที่เสนอขอพระราชทาน แจ้งผลการพิจารณาไปยัง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการเสนอขอพระราชทาน

๖.๒ การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ให้แก่ นักกีฬา บุคลากรโรงเรียนเอกชน บุคลากรสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรือผู้มีผลงานดีเด่น ที่ได้รับรางวัล หรือการยกย่องระดับชาติ

การขอพระราชทานให้แก่ นักกีฬา บุคลากรโรงเรียนเอกชน บุคลากรสถาบันอุดมศึกษา เอกชน หรือผู้มีผลงานดีเด่นที่ได้รับรางวัลหรือการยกย่องระดับชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไข ที่กำหนดไว้ในบัญชีที่ ๓ บัญชีที่ ๔ บัญชีที่ ๕ หรือบัญชีที่ ๖ ท้ายพระราชกฤษฎีกาฯ แล้วแต่กรณี โดยเสนอขอพระราชทานประจำปี

๖.๓ การขอพระราชทานให้แก่ผู้วายชนม์

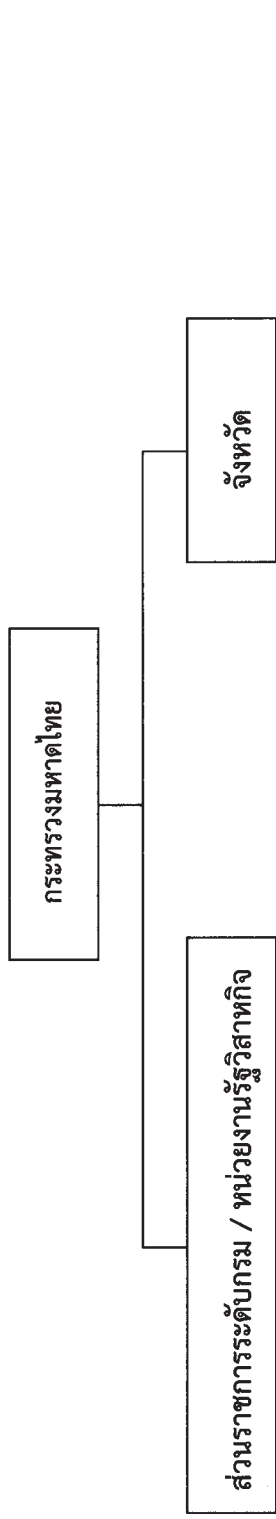
๖.๓.๑ เสนอขอพระราชทานเฉพาะกรณีผู้วายชนม์ได้เคยกระทำความดีความชอบอันเป็น ประโยชน์แก่ประเทศ ศาสนา และประชาชนเป็นอย่างยิ่ง และเป็นการเสนอขอพระราชทานตามคราว แห่งความชอบ

๖.๓.๒ กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรม กรุงเทพมหานคร หรือสภาอากาศไทยที่ได้รับประโยชน์ หรือที่เกี่ยวข้องมากที่สุดจากการกระทำความดี ความชอบของผู้วายชนม์แล้วแต่กรณี เป็นผู้เสนอขอพระราชทาน

๖.๓.๓ ให้หน่วยงานที่เป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทานส่งเอกสารและหลักฐานไปยัง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป

ขั้นตอนการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์

๑. แจ้งหน่วยงานในสังกัด ส่วนกลาง
สำรวจบุคคลที่กระทำความดีความชอบ
(หน่วยงานรัฐวิสาหกิจแจ้งหน่วยงานในสังกัดทุกหน่วย)

๒. แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบ และกลั่นกรอง
คุณสมบัติของบุคคลที่เสนอขอพระราชทาน
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้

๓. รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องจัดส่งให้กระทรวงมหาดไทย
ภายในระยะเวลาที่กำหนด

๑. แจ้งส่วนราชการส่วนภูมิภาคและราชการส่วนท้องถิ่น
สำรวจบุคคลที่กระทำความดีความชอบ กรณีที่มีส่วนราชการ
ได้รับประโยชน์หลายหน่วยงาน ให้ส่วนราชการที่ได้รับ
ประโยชน์มากที่สุด เป็นผู้เสนอขอพระราชทาน

๒. แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบ และกลั่นกรอง
คุณสมบัติของบุคคลที่เสนอขอพระราชทาน
โดยให้สำนักงานจังหวัด เป็นเลขานุการคณะกรรมการ

๓. ให้ส่วนราชการที่ได้รับประโยชน์มากที่สุดรวบรวมเอกสาร
ที่เกี่ยวข้องของบุคคลที่สมควรเสนอขอพระราชทานให้
และจัดส่งไปยังกระทรวงต้นสังกัด

๔. กรณีที่ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงมหาดไทย
ได้รับประโยชน์มากที่สุดให้สำนักงานจังหวัดเป็นหน่วยงาน
รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง จัดส่งให้กระทรวงมหาดไทย

ขั้นตอนการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์

กระทรวงมหาดไทยจะดำเนินการแจ้งส่วนราชการระดับกรม และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทย เพื่อดำเนินการพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ตามขั้นตอน ดังนี้

ส่วนราชการระดับกรม / หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ

๑. แจ้งหน่วยงานในสังกัดส่วนกลาง สรรวจบุคคลที่กระทำความดีความชอบ (หน่วยงานรัฐวิสาหกิจแจ้งหน่วยงานในสังกัดทุกหน่วย)
๒. แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบ และกลั่นกรองคุณสมบัติของบุคคลที่เสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้
๓. รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องจัดส่งให้กระทรวงมหาดไทย ภายในระยะเวลาที่กำหนด

จังหวัด

๑. แจ้งส่วนราชการส่วนภูมิภาคและราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการสรรวจบุคคลที่กระทำความดีความชอบ กรณีที่มีส่วนราชการได้รับประโยชน์หลายหน่วยงาน ให้ส่วนราชการที่ได้รับประโยชน์มากที่สุดเป็นผู้เสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้
๒. แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบและกลั่นกรองคุณสมบัติของบุคคลที่จะเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ โดยให้สำนักงานจังหวัด เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
๓. ให้ส่วนราชการที่ได้รับประโยชน์มากที่สุด รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องของบุคคลที่สมควรเสนอขอพระราชทานให้ แล้วจัดส่งไปยังกระทรวงต้นสังกัด
๔. กรณีที่ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ได้รับประโยชน์มากที่สุด ให้สำนักงานจังหวัดเป็นหน่วยงานรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องของบุคคลที่สมควรเสนอขอพระราชทานให้ และจัดส่งให้กระทรวงมหาดไทย

บัญชีแสดงรายการและจำนวนเอกสารประกอบการเสนอขอพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ประจำปี

รายการเอกสาร	เอกสารประกอบการเสนอขอ พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (จำนวนชุด)	
	ชั้นสายสะพาย	ชั้นต่ำกว่า สายสะพาย
☐ หนังสือรับรองการกระทำความดีความชอบ *		
- หนังสือรับรองแสดงผลงาน (นร. ๑)	๒	๒
- หนังสือรับรองแสดงรายการบริจาครัตน์พิธีสิน (นร. ๒)	๒	๒
☐ บัญชีแสดงคุณสมบัติผู้กระทำความดีความชอบ (นร. ๓)	๒	๒
☐ บัญชีแสดงจำนวนชั้นตราเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นสายสะพาย (นร. ๔)	๑	-
☐ บัญชีแสดงจำนวนชั้นตราเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นต่ำกว่าสายสะพาย (นร. ๕)	-	๑
☐ รายงานการประชุมคณะกรรมการ	๑	๑
☐ เอกสารที่ใช้ในการประกอบหนังสือรับรองแสดงผลงาน (นร.๑) หรือหนังสือรับรองแสดงรายการบริจาครัตน์พิธีสิน (นร. ๒)	๒	๒
☐ หนังสือรับรองความประพฤติผู้ขอพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์	๒	๒
☐ สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ขอพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์	๒	๒

หมายเหตุ

- (๑) ให้ออกหนังสือรับรองอย่างใดอย่างหนึ่งตามประเภทของการกระทำความดีความชอบ เว้นแต่กรณีการเสนอขอพระราชทานให้แก่ผู้นำนิติบุคคล หรือคณะบุคคล จะต้องออกหนังสือรับรองแสดงผลงาน (นร.๑) และหนังสือรับรองแสดงรายการบริจาครัตน์พิธีสิน (นร.๒) ทั้งสองฉบับ
- (๒) เจ้าหน้าที่หรือผู้เกี่ยวข้องต้องลงนามรับรองสำเนาถูกต้องในสำเนาเอกสารประกอบการเสนอขอพระราชทานทุกฉบับ

เอกสารที่ใช้ในการประกอบหนังสือรับรองแสดงรายการบริจาคทรัพย์สิน (นร.๒)

ประเภทการบริจาค ทรัพย์สิน	เอกสารที่ใช้ประกอบการบริจาค
๑. กรณีบริจาคเงิน	☐ เอกสารแสดงการบริจาคเงิน หากเป็นเงินตราต่างประเทศให้คำนวณเป็นเงินตราไทยตามอัตราแลกเปลี่ยน ณ เวลา และสถานที่ที่รับบริจาค
๒. กรณีบริจาควัสดุ สิ่งของ	☐ เอกสารการประเมินราคาวัสดุ สิ่งของ โดยส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น การบริจาควัสดุก่อสร้าง จะต้องแนบใบประเมินราคาวัสดุก่อสร้าง ณ วันที่บริจาค (จำแนกชนิด และจำนวนอย่างละเอียด) โดยสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด
๓. กรณีบริจาคที่ดิน	☐ สำเนาโฉนดและหน้าสารบัญจดทะเบียนโฉนด ☐ หนังสือประเมินราคาที่ดิน ณ วันที่บริจาค โดยสำนักงานที่ดินจังหวัด ☐ แผนที่บริเวณที่ดินที่บริจาค โดยแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินบริเวณรอบข้างที่ดินบริจาค, เส้นทางคมนาคม ☐ ภาพถ่ายที่ดินที่บริจาค
๔. กรณีบริจาค ทรัพย์สินให้แก่วัด และสถานประกอบ ศาสนกิจ	☐ เอกสารแสดงการบริจาคทรัพย์สินตาม ข้อ ๑, ๒ หรือ ๓ แล้วแต่กรณี ☐ สำเนาบัญชีทรัพย์สินของวัด / สถานประกอบศาสนกิจที่แสดงการรับบริจาค และการใช้จ่ายทรัพย์สินที่บริจาค โดยให้เจ้าอาวาสและผู้รับผิดชอบด้านการเงินลงชื่อรับรอง
๕. กรณีเสนอขอ พระราชทาน ให้แก่ ผู้นำนิติบุคคล หรือ คณะบุคคล	☐ เอกสารแสดงการบริจาคทรัพย์สินตาม ข้อ ๑, ๒ ,๓ หรือ ๔ แล้วแต่กรณี ☐ กรณีเสนอขอพระราชทานให้แก่ผู้นำนิติบุคคล <ul style="list-style-type: none"> - สำเนาหลักฐานการจดทะเบียนนิติบุคคล และหลักฐานแสดงรายชื่อ / จำนวนหุ้นส่วนนิติบุคคล - หนังสือรับรองหรือรายงานการประชุมของที่ประชุมใหญ่ของนิติบุคคล หรือกรรมการบริหารนิติบุคคลที่มีมติเห็นควรเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ผู้นำนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้สนับสนุนหรือผลักดันให้เกิดผลงานความดีความชอบที่นำมาเสนอขอพระราชทาน - หนังสือรับรองว่า ผู้ขอพระราชทานมิได้อยู่ในระหว่างถูกดำเนินคดีเกี่ยวกับการหลบเลี่ยงชำระภาษี หรือดำเนินกิจการที่ผิดกฎหมาย ☐ กรณีเสนอขอพระราชทานให้แก่ผู้นำคณะบุคคล <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือรับรองหรือมีหลักฐานยืนยันว่า ผู้ได้รับการเสนอชื่อขอพระราชทานนั้นเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการจัดหา และรวบรวมทรัพย์สินด้วยความวิริยะ อุตสาหะสุจริต และปราศจากข้อครหาใด ๆ จนเป็นที่ยอมรับในหมู่คณะผู้ร่วมกิจกรรม และผู้ร่วมบริจาคให้เป็นผู้นำและสมควรขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้

แนวทางและประเด็นการตรวจสอบ

เอกสารประกอบการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์

ที่	รายการเอกสารประกอบการเสนอขอพระราชทานฯ	ประเด็นการตรวจสอบเอกสาร
๑.	หนังสือรับรองแสดงผลงาน (นร. ๑)	☐ การจัดทำ นร.๑ ต้องระบุรายละเอียดผลงานที่ใช้ในการเสนอขอพระราชทานฯ ให้ถูกต้องครบถ้วน และสอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ระบุในเอกสารประกอบการชี้แจงผลงาน ☐ กรณีเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่บุคคลของนิติบุคคลหรือคณะบุคคล นอกจากจะต้องจัดทำ นร.๑ แล้วยังต้องจัดทำ นร.๒ เพิ่มเติมด้วย ☐ ให้บุคคลของนิติบุคคลที่ได้รับการพิจารณาขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และผู้แทนนิติบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ลงนามผูกพันนิติบุคคลร่วมลงนามพร้อมประทับตราของนิติบุคคล
๒.	หนังสือรับรองแสดงรายการบริจาคทรัพย์สิน (นร. ๒)	☐ การจัดทำ นร.๒ ต้องระบุรายละเอียดการบริจาคทรัพย์สินอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และสอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ระบุในเอกสารประกอบการทรัพย์สิน เช่น ชื่อ-สกุล ผู้บริจาค วัน/เดือน/ปีที่บริจาค รายการและจำนวนทรัพย์สินที่บริจาค ราคาประเมินทรัพย์สิน หน่วยงานที่รับบริจาค เป็นต้น ☐ การจัดทำ นร.๒ ต้องรับรองโดยจำแนกตามวันที่บริจาคทรัพย์สิน ☐ การลงนามใน นร.๒ ต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.ฎ.ว่าด้วยการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ☐ หัวหน้าส่วนราชการที่มีอำนาจลงนามใน นร.๒ ต้องลงนามรับรองด้วยตนเอง โดยไม่มอบอำนาจให้ผู้อื่นปฏิบัติราชการแทน ☐ กรณีที่บริจาคทรัพย์สินร่วมกันให้จัดทำ นร.๒ เป็นรายบุคคล โดยระบุรายละเอียดใน นร.๒ ว่า เป็นการบริจาคทรัพย์สินร่วมกันของบุคคลใดบ้าง คิดเป็นมูลค่าของทรัพย์สินรวมเป็นมูลค่าเท่าใด และคิดแยกส่วนเฉพาะของผู้บริจาคที่ออก นร.๒ ให้นั้นเป็นมูลค่าเท่าใด

ที่	รายการเอกสารประกอบ การเสนอขอพระราชทานฯ	ประเด็นการตรวจสอบเอกสาร
		☐ กรณีที่ผู้บริจาคทรัพย์สินเป็นบุคคลของนิติบุคคลหรือคณะบุคคล นอกจากจะต้องจัดทำ นร.๒ แล้วยังต้องจัดทำ นร.๑ เพิ่มเติมด้วย โดยให้ผู้ที่ได้รับการพิจารณาขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และผู้แทนนิติบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ลงนามผูกพันนิติบุคคลร่วมลงนามพร้อมประทับตราของนิติบุคคล
๓.	กรณีบริจาคเงิน ☐ เอกสารแสดงการบริจาคเงิน หากเป็นเงินตราต่างประเทศให้คำนวณเป็นเงินตราไทยตามอัตราแลกเปลี่ยน ณ เวลา และสถานที่ที่รับบริจาค	☐ ให้แนบสำเนาใบเสร็จรับเงินหรือใบสำคัญรับเงินที่ลงนาม โดยเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านการเงิน และมีการลงนามรับรองสำเนาถูกต้อง ☐ วัน/เดือน/ปี ที่ระบุในสำเนาเอกสารแสดงการบริจาค ต้องตรงกับวันที่บริจาคที่ปรากฏใน นร.๒
๔.	กรณีบริจาควัสดุสิ่งของ ☐ เอกสารการประเมินราคาทรัพย์สินที่บริจาค โดยส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	☐ หนังสือประเมินราคาทรัพย์สินที่บริจาคต้องระบุรายการประเภท จำนวน ราคาต่อหน่วยของทรัพย์สินที่บริจาคอย่างละเอียด และมูลค่ารวมของทรัพย์สินบริจาคไว้อย่างชัดเจน ☐ ราคาที่ใช้ประเมินต้องเป็นราคา ณ วันที่บริจาค ☐ หน่วยงานที่ประเมินราคาทรัพย์สินต้องเป็นหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับทรัพย์สินที่บริจาค
๕.	กรณีบริจาคที่ดิน ☐ สำเนาโฉนดที่ดินพร้อมหน้าสารบัญจดทะเบียนโฉนด ☐ หนังสือประเมินราคาที่ดิน ณ วันที่บริจาคโดยสำนักงานที่ดินจังหวัด ☐ แผนที่แสดงที่ดินที่บริจาค ☐ ภาพถ่ายที่ดินที่บริจาค	☐ รายละเอียดข้อเท็จจริงที่ดินที่บริจาคต้องระบุให้ตรงกับข้อความที่ปรากฏใน นร. ๒ อย่างชัดเจน เช่น วันที่บริจาคใน นร.๒ ต้องตรงกับวัน/เดือน/ปีที่โอนกรรมสิทธิ์ซึ่งปรากฏในหน้าสารบัญจดทะเบียนของโฉนดที่ดิน เนื้อที่ที่ดิน เป็นต้น ☐ สำเนาโฉนดที่ดินที่ใช้ประกอบการเสนอขอพระราชทานฯ ต้องชัดเจน โดยเฉพาะหน้าสารบัญจดทะเบียน ซึ่งระบุวันที่บริจาค จำนวนที่ดินที่บริจาค และผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ☐ หนังสือประเมินราคาที่ดินต้องระบุว่า เป็นราคาประเมินที่ดินเพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ณ วันที่บริจาค (วันที่โอนกรรมสิทธิ์ตามหน้าสารบัญจดทะเบียนของโฉนดที่ดิน) ทั้งนี้ ต้องระบุมูลค่ารวมของที่ดินที่บริจาคอย่างชัดเจน

ที่	รายการเอกสารประกอบ การเสนอขอพระราชทานฯ	ประเด็นการตรวจสอบเอกสาร
		<p>☐ กรณีบริจาคที่ดินให้เป็นทางสาธารณประโยชน์ ต้องจัดทำรายละเอียดแผนที่บริเวณที่ดินที่บริจาค โดยระบุผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินบริเวณรอบข้างที่ดินบริจาคและเส้นทางการคมนาคมอย่างละเอียดพร้อมรูปถ่ายประกอบ นอกจากนี้ให้จังหวัดตรวจสอบและชี้แจงรายละเอียดบริจาคเพิ่มเติม ดังนี้</p> <p>(๑) ที่ดินที่บริจาคเกิดจากการแบ่งแยกโฉนดที่ดิน เพื่อการจัดสรรที่ดิน หรือประกอบธุรกิจที่ดินของผู้บริจาค หรือเกิดจากการแบ่งแยกโฉนดให้แก่กลุ่ม/พรรคพวกของผู้บริจาคหรือไม่</p> <p>(๒) ก่อนการบริจาคที่ดินดังกล่าวตกอยู่ในภาระจำยอม ให้เป็นทางสาธารณประโยชน์หรือไม่ กรณีที่มีกฎหมายบังคับให้ที่ดินดังกล่าวอยู่ในภาระจำยอมให้เป็นทางสาธารณประโยชน์แล้ว ไม่อาจนำมาเสนอขอพระราชทานได้</p> <p>(๓) ขอให้ตรวจสอบว่า ผู้บริจาคหรือกลุ่ม/พรรคพวกของผู้บริจาคได้รับประโยชน์จากการบริจาคทรัพย์สินดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร</p> <p>(๔) การบริจาดดังกล่าวก่อให้เกิดประโยชน์ในด้าน การคมนาคมแก่สาธารณชนโดยส่วนรวมหรือไม่ อย่างไร</p>
๖.	<p>กรณีบริจาคทรัพย์สินให้แก่วัดและสถานประกอบศาสนกิจ</p> <p>☐ เอกสารแสดงการบริจาคทรัพย์สิน ตาม ข้อ ๓ ข้อ ๔ หรือข้อ ๕ แล้วแต่กรณี</p> <p>☐ สำเนาบัญชีทรัพย์สินของวัด/สถานประกอบศาสนกิจที่แสดงการรับบริจาค และการใช้จ่ายทรัพย์สินที่บริจาคโดยให้เจ้าอาวาสและผู้รับผิดชอบด้านการเงิน ลงชื่อรับรอง</p>	<p>☐ การบริจาคทรัพย์สินอันเป็นประโยชน์แก่ศาสนา ต้องแสดงหลักฐานประกอบการพิจารณาว่า สถานประกอบศาสนกิจที่ได้รับการบริจาคได้นำทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์แก่การศาสนาในเชิงก่อให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณะอย่างใดหรือไม่ หากมิได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณะ มิให้นำรายการบริจาคทรัพย์สินนั้นมาใช้ประกอบการเสนอขอพระราชทานฯ (โดยอาจจะระบุประโยชน์ของการบริจาคทรัพย์สินไว้ใน นร.๒ ด้วยก็ได้)</p>

ที่	รายการเอกสารประกอบ การเสนอขอพระราชทานฯ	ประเด็นการตรวจสอบเอกสาร
๗.	<p>กรณีเสนอขอพระราชทานให้แก่ผู้นำนิติบุคคลหรือคณะบุคคล</p> <p>☐ เอกสารแสดงการบริจาครหัสสินตาม ข้อ ๓ ข้อ ๔ หรือข้อ ๕ แล้วแต่กรณี</p> <p>☐ กรณีเสนอขอพระราชทานให้แก่ผู้นำนิติบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สำเนาหลักฐานการจดทะเบียนนิติบุคคลและหลักฐานแสดงรายชื่อ/จำนวนหุ้นส่วนนิติบุคคล ● หนังสือรับรองหรือรายงานการประชุมของที่ประชุมใหญ่ของนิติบุคคลหรือกรรมการบริหารนิติบุคคลที่มีมติเห็นควรเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ผู้นำนิติบุคคล ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนหรือผลักดันให้เกิดผลจากความดีความชอบที่นำมาเสนอขอพระราชทาน <p>☐ กรณีเสนอขอพระราชทานให้แก่ผู้นำคณะบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> ● หนังสือรับรองหรือหลักฐานยืนยันว่า ผู้ได้รับการเสนอชื่อขอพระราชทานนั้นเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการจัดหาและรวบรวมทรัพย์สินด้วยความวิริยะ อุตสาหะ สุจริตและปราศจากข้อครหาใด ๆ จนเป็นที่ยอมรับใน หมู่คณะผู้ร่วมกิจกรรมและผู้ร่วมบริจาคให้เป็นผู้นำและสมควรขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้ 	<p>☐ มติที่ประชุมใหญ่ของนิติบุคคลหรือกรรมการบริหารนิติบุคคลกรณี que เห็นควรเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ผู้นำนิติบุคคลนั้น เป็นไปโดยชอบตามเงื่อนไขของค้ประชุมที่กำหนดไว้ในหลักฐานการจดทะเบียนนิติบุคคล (ตรวจสอบจากรายงานการประชุมและหลักฐานการจดทะเบียนนิติบุคคลและหลักฐานแสดงรายชื่อ/จำนวนหุ้นส่วนนิติบุคคล)</p> <p>☐ ตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือรับรองหรือหลักฐานยืนยันรายชื่อผู้ได้รับการเสนอชื่อขอพระราชทานฯ</p>

ที่	รายการเอกสารประกอบ การเสนอขอพระราชทานฯ	ประเด็นการตรวจสอบเอกสาร
๘.	หนังสือรับรองความประพฤติ	☐ หนังสือรับรองความประพฤติต้องระบุว่า ผู้ขอพระราชทานเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติสมควรขอพระราชทานฯ ตามมาตรา ๗ แห่งพ.ร.ฎ.ว่าด้วยการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๘
๙.	สำเนาทะเบียนบ้านและบัตรประจำตัวประชาชน	☐ ข้อมูลบุคคลในสำเนาทะเบียนบ้านและบัตรประจำตัวประชาชน ของผู้ขอพระราชทานฯ ต้องตรงกับข้อความที่ระบุ นร.๑ หรือ นร.๒
๑๐.	อื่นๆ	☐ ให้จัดทำเอกสารประกอบการเสนอขอพระราชทานฯ จำนวน ๒ ชุด คือ เอกสารต้นฉบับ จำนวน ๑ ชุด และสำเนา จำนวน ๑ ชุด (ต้องลงนามรับรองสำเนาทุกฉบับ) โดยให้จัดเรียงเอกสารในแต่ละชุดตามลำดับ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> (๑) หนังสือรับรองแสดงผลงาน (นร. ๑) (๒) หนังสือรับรองแสดงรายการบริจาคทรัพย์สิน (นร. ๒) (๓) เอกสารประกอบการบริจาคทรัพย์สินตามข้อ ๓ ข้อ ๔ ข้อ ๕ หรือข้อ ๖ แล้วแต่กรณี (๔) เอกสารตามข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๙ ☐ กรณีที่มูลค่ารวมของทรัพย์สินที่บริจาคมีมูลค่าใกล้เคียงที่จะได้รับการพิจารณาเสนอขอในชั้นตราที่สูงขึ้นอีกหนึ่งชั้นตรา เจ้าหน้าที่ควรแจ้งให้ผู้บริจาคทรัพย์สินทราบและยืนยันว่า ประสงค์ที่จะเสนอขอพระราชทานในชั้นตราเดิม หรือจะรวบรวมมูลค่าการบริจาคตั้งกล่าว เพื่อเสนอขอพระราชทานในชั้นตราที่สูงขึ้นในโอกาสต่อไป

การเข้ารับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกและเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทยและเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ตั้งแต่ชั้นทวีติยาภรณ์ ทูตยศดิเรกคุณาภรณ์ลงมาจนถึงชั้นเหรียญเงิน มีผู้ได้รับพระราชทานเป็นจำนวนมากเหลือวิสัยที่จะจัดให้เข้ารับพระราชทานต่อพระหัตถ์ได้ สำนักอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี จึงได้เชิญเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่พระราชทานมอบกระทรวง ทบวง กรมเจ้าสังกัด เพื่อเจ้ากระทรวง ทบวง กรม จะได้นำมอบให้แก่ผู้ได้รับพระราชทานในโอกาสอันควร เช่น ในวันสถาปนากระทรวง ทบวง กรม นั้น ๆ เป็นต้น

การมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์แก่ผู้ที่ได้รับพระราชทาน เป็นการมอบสิ่งอันมีเกียรติ เป็นเครื่องหมายตอบแทนคุณงามความดีของบุคคลที่มีความชอบในราชการแผ่นดิน ดังนั้นควรจัดการมอบเป็นพิธีการให้สมเกียรติยศ

การจัดห้องพิธี

ภายในห้องพิธี ต้องประดิษฐานพระพุทธรูปบนโต๊ะหมู่บูชา ประดิษฐานธงชาติทางด้านขวาของพระพุทธรูป และประดิษฐานพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทางด้านซ้ายของพระพุทธรูป ส่วนเก้าอี้ของประธานในพิธี (เจ้ากระทรวง ทบวง กรม หรือผู้บังคับบัญชาของหน่วยราชการซึ่งจะมาเป็นผู้มอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์) ให้ตั้งเยื้องไปอีกทางหนึ่งของห้อง อย่าให้บังที่ประดิษฐานพระพุทธรูป ธงชาติ และพระบรมฉายาลักษณ์เป็นอันขาด โดยผู้ที่ จะเข้ารับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ยืนเข้าแถวตามลำดับ

การแต่งกาย

ผู้ทำหน้าที่มอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นถือได้ว่าเป็นผู้ทำหน้าที่ผู้แทนพระองค์ในการพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ดังนั้น ในพิธีจึงต้องแต่งเครื่องแบบปกติขาว ทั้งตัวผู้เป็นประธาน และผู้ที่ จะเข้ารับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

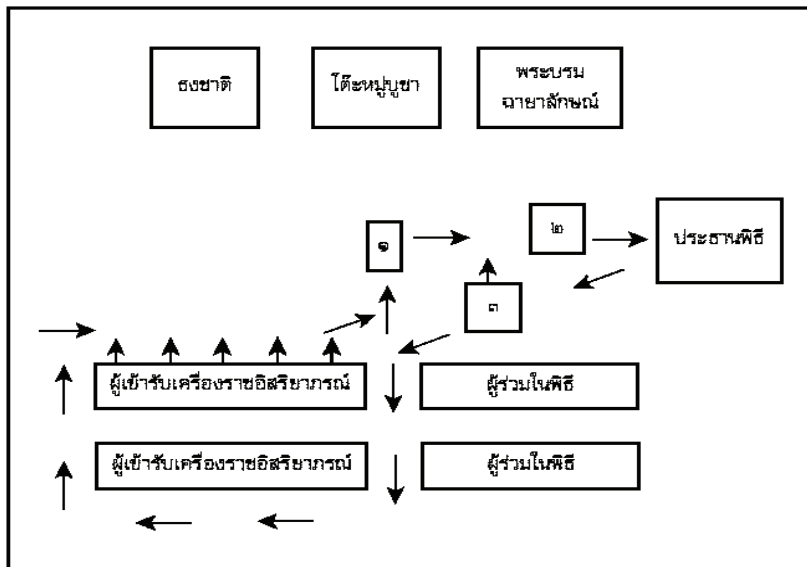
วิธีเข้ารับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

๑. เมื่อประธานในพิธีมาถึงและเข้าสู่ห้องพิธี ให้ทุกคนในห้องนั้นยืนตรง (แต่ยังไม่ต้องแสดงความเคารพ) ประธานในพิธีเดินตรงไปยังที่บูชา จุดธูปเทียนนมัสการพระรัตนตรัย คำนับธงชาติ และถวายคำนับพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแล้วจึงเดินไปยืนอยู่ตรงหน้าที่นั่งที่จัดไว้ ทุกคนที่อยู่ในห้องพิธีทำความเคารพด้วยวิธีก้มศีรษะลงคำนับ ประธานเคารพตอบแล้วจึงนั่งลงได้ การมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ ผู้เป็นประธานยื่นมอบ เว้นไว้แต่ในสถานที่ที่จัดให้เป็นผู้เป็นประธานอยู่บนเวที ผู้รับมอบอยู่เบื้องล่าง ผู้เป็นประธานจึงนั่งมอบ

๒. เมื่อก้าวออกจากแถว ให้เดินตรงไปหยุดอยู่ที่หน้าโต๊ะหมู่บูชาในระยะอันควร แล้วทำความเคารพโดยวิธีก้มศีรษะ ๑ ครั้ง เป็นการเคารพสิ่งสักการะทั้ง ๓ คือ พระพุทธรูป ธงชาติ และพระบรมฉายาลักษณ์รวมกัน แล้วจึงเดินเข้าไปทำความเคารพประธานในพิธีในระยะห่างพอควร คือประมาณ ๓ ก้าว แล้วจึงสืบทอดเข้ารับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ การรับให้ยืนรับและไม่ต้องเอางาน

๓. เมื่อได้รับแล้ว กัมศิระชะลงทำความเคารพประธานครั้งหนึ่ง แล้วก้าวถอยหลังออกมาประมาณ ๓ ก้าว หยุดยืนหันหน้าไปทางที่บูชา กัมศิระชะลงคำนับสิ่งสักการะทั้ง ๓ อีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงเดินกลับไปยืนอยู่ตามตำแหน่งเดิมในอิริยาบถที่ถือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไว้สูงระดับเอวตลอดเวลา ทั้งนี้ จนกว่าจะเสร็จพิธี

ผังการจัดและวิธีเข้ารับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (กรณีรับมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์จากประธาน)

การคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

การคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เป็นหน้าที่ของผู้ได้รับพระราชทานฯ ต้องกระทำตามข้อบัญญัติที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์ โดยส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ติดตามเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดังกล่าว ซึ่งตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ได้ระบุกรณีที่จะต้องคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ไว้ ๓ กรณี คือ

๑. กรณีได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในชั้นตราที่สูงขึ้นหรือการคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ **ชั้นรอง** เป็นกรณีที่บุคคลใดได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงขึ้นไปในตระกูลใด บุคคลนั้นจะต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นรองในตระกูลเดียวกัน โดยไม่ต้องคืนประกาศนียบัตรกำกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

๒. กรณีที่ผู้ได้รับพระราชทานฯ **วายชนม์** เป็นกรณีที่บุคคลที่ได้รับพระราชทานถึงแก่กรรม ซึ่งทายาทของผู้ถึงแก่กรรมจะต้องคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ **ทุกชั้นตราที่ได้รับ** เว้นแต่เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ และเหรียญราชอิสริยาภรณ์

๓. กรณี **ทรงมีพระบรมราชานุญาตให้เรียกคืน**เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ผู้ได้รับพระราชทานต้องคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์พร้อมประกาศนียบัตรกำกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ด้วย

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระบรมราชานุญาตเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้กำหนดเหตุแห่งการเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ไว้ดังต่อไปนี้

๑. เป็นผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ประหารชีวิต
๒. เป็นผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
๓. เป็นผู้ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
๔. เป็นผู้ถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกเพราะกระทำผิดวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือตามกฎหมายอื่น โดยคำสั่งอันถึงที่สุด
๕. เป็นผู้ถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกเพราะกระทำผิดวินัยจากรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ โดยคำสั่งอันถึงที่สุด
๖. เป็นผู้ถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่เพราะมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย
๗. เป็นผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้เป็นบุคคลล้มละลายทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย
๘. เป็นผู้ประพฤติตนไม่สมเกียรติหรือนำเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไปใช้ในกรณีไม่สมควร

กรณีดังกล่าวหน่วยงานต้นสังกัดจะดำเนินการเสนอเรื่องไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำความกราบบังคมทูล เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แล้วให้ประกาศรายชื่อในราชกิจจานุเบกษา หลังจากนั้นหน่วยงานต้นสังกัดหรือที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์คืนจากผู้ได้รับพระราชทานต่อไปตามกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำหนดต่อไป

